

Editorial

Un instrument útil?

La situació perdura, sembla inalterable el que ens proporciona la vida política i social quotidiana: ens veiem forçats a mobilitzar-nos per les múltiples agressions socials que patim, de qualsevol ordre, laborals, ecologistes, de gènere ...; no ens podem permetre de baixar la guàrdia i així els diferents col·lectius locals i organitzacions de l'Esquerra Independentista es dediquen amb força i tenacitat a defensar la terra de les més diverses agressions.

Tota una situació de precarietat socioeconòmica avalada per l'espoliació fiscal que és el nostre teló de fons, el nostre company de viatge perdurable, mentre ens mantinguem dins Espanya.

En la nostra dura precarietat, tampoc no ens podem abandonar en la defensa de la nostra identitat nacional, ara (en l'era del Tripartit i del tarannà) sotmesa a nous atacs incisius i diversificats: els mitjans de comunicació, les institucions «culturals», les administracions (especialment les controlades pel PSOE i el PP i els seus entorns pròxims) es confabulen per a absorbir-nos en un procés d'espanyolització que continua, però amb noves formes més sofisticades i fins i tot més temibles, allà on ja no hi mana el PP. No hi escatimen mitjans. Aquest mateix fi destructor hi van subvenint nous aliats que s'havien mantingut emboscats: ara són uns autoanomenats intel·lectuals que haurien de servir per a atacar allà on els partits no podrien fer-ho tan tranquil·lament. La primera cosa que cal fer contra uns atacs és identificar-los clarament.

La gent s'organitza però i cap atac no resta sense resposta. Però amb quina eficàcia, cal preguntar-se? Per això cal que

la nostra lluita prengui un relleu, una dimensió, política.

I per a fer política de debò, en defensa dels interessos de les classes populars catalanes, cal tenir-ne els instruments adequats.

I ara ve la pregunta del moment: Ho són, els Estatuts d'Autonomia, els nous Estatuts, aquests instruments? La reforma dels Estatuts d'Autonomia del País Valencià ja aprovat i la que ens espera ja mig cuinat a la Catalunya estricta, podem dir verament que són uns instruments útils?

La resposta quasi unànime de tothom és que no. Sense cap dubte pel que fa al paper signat pel duet espanyolista (PP-PSOE), que sabem que té la funció de servir d'element per a frenar d'altres processos com el de la Catalunya estricta i el del País Basc. La reforma de l'Estatut d'Autonomia de la «comunidad valenciana» és, doncs, una enganyifa. Pel que fa a la reforma del de la Catalunya estricta és evident que, si s'arriba a dur a terme finalment, segueix el mateix camí ja que està encarrilada pel pendent degeneratiu del consens amb aquells qui són contraris a qualsevol instrument que ens pugui portar al nostre alliberament. Estatut d'Autonomia = Grans Rebaixes (d'estiu o de tardor, tant se val). No s'hi reconeixerà un dret elemental col·lectiu com el dret a l'autodeterminació perquè «cal mantenir-se dins la Constiució espanyola». On és la dignitat nacional dels qui es diuen independentistes? I dels qui diuen que som una nació? Som una nació sense drets, doncs? Una nació que no és una nació, per a continuar amb els miratges de la classe política catalana i el

seu recurs permanent a l'estafa i a la mentida.

I què passarà amb el finançament? Tampoc no podrà ser. No podrà ser perquè senzillament sense poder continuar «mamant» Espanya, aquest monstre sangonera no tindria raó de ser. Doncs la solució ha de ser continuar la fiblada, continuar l'extracció de sang però si pot ser de manera «imperceptible». Això és el que ens oferirà aquest Estatut un cop comptat i debatut.

Contestant, doncs, a la pregunta que fèiem més amunt hem de dir, taxativament que aquests Estatuts no són en cap manera l'instrument que ens pot ser útil per a sortir d'una situació injusta que ens ofega. Aquesta no és la nostra política ni per continguts ni per mètode.

Els instruments els haurem d'anar creant perquè ens calen eines d'intervenció política car sabem que aquella política que no fem ens la faran contra nosaltres. Sense precipitacions però amb constància l'Esquerra Independentista ha de tenir la intel·ligència i el coratge per a sortir de les confrontacions que ens esperen al llarg dels propers anys, enfortida per mitjà de la construcció de l'organització unitària i representativa de la lluita de les classes populars catalanes. Es tracta d'un objectiu no sols legítim sinó també imprescindible. Ens cal un instrument. I un instrument que percebem i que puguem desenvolupar com a útil. Treballem, doncs, de manera conscient vers aquest objectiu. En la IX Assemblea Nacional ens hem esforçat per a assenyalar alguns dels elements d'aquest camí.

L'Estatut al País Valencià o la contrareforma neoliberal espanyola

Artículo primero:

«El pueblo valenciano, históricamente organizado como Reino de Valencia, se constituye en comunidad Autónoma, dentro de la unidad de la nación española, como expresión de su identidad diferenciada como nacionalidad histórica y en el ejercicio del derecho de autogobierno que la Constitución española reconoce a toda nacionalidad, con la denominación de Comunidad Valenciana.»

Després de transcriure literalment l'article primer de la proposició de llei orgànica de reforma de l'estatut d'autonomia del País Valencià, tal com ha sigut enviat al Congrés dels diputats espanyols (on realment ha estat negociat i pactat) per la seva aprovació, sembla que no cal incidir molt en els arguments dels qui rebutgem l'estatut i la seva reforma des d'una visió nacional dels Països Catalans. Cal adonar-se que la reforma representa una involució i que els i les independentistes haurem de dotar-nos de ferramentes conceptuals ideològiques i polítiques si no volem romandre com pardals en la cassola.

De cara enfora, aquesta reforma està concebuda com a instrument per a barrar el pas a possibles reformes d'altres estatuts que puguin ser més agosarades. Per tant, Espanya ens utilitza com punta de llança. I a nivell intern:

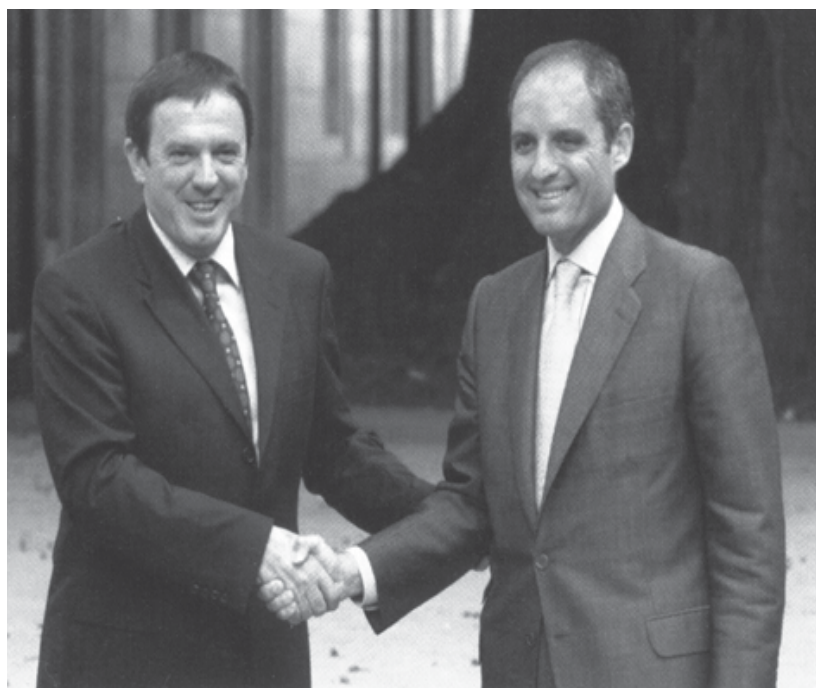
· La reforma manté els símbols identitaris que es van imposar a l'estatut del 82: la denominació Comunitat Valenciana, ús del terme llengua valenciana, sense reconèixer la unitat de la llengua catalana, bandera coronada amb franja blava, himne regional i regionalitzador (Per a ofrenar noves glòries a Espanya).

· Tot i anomenar-la valenciana, es relega la llengua a un paper folklòric i no es reconeixen expressament els drets lingüístics dels i les catalanoparlants.

· Continuarem sense tenir instruments financers i recaptadors propis.

· Tot i la possibilitat d'augmentar el nombre d'escons, es reforça el bipartidisme mantenint la barrera del 5% en circumscripció única.

· Es conserven l'anacronisme de les províncies i les diputacions provincials.

Els líders del PSOE i el PP al País Valencià, Joan Ignasi Pla i Francesc Camps.

· Per a aprovar futures lleis de comarcalització i mancomunitats caldrà una majoria absoluta del 66,6% (fins ara n'hi havia prou amb el 50%).

· Per a futures reformes, tant de l'estatut com de la llei electoral també es necessitarà majoria del 66,6% (fins ara n'hi havia prou amb el 60%).

· L'estatut no requereix d'un referèndum per a la seva aprovació; només necessita l'aprovació de les Corts espanyoles.

· No s'exigeixen més competències en matèries laborals i es renuncia a tenir-les en matèria d'immigració.

· Les relacions amb la Unió Europea són concebudes com una simple oficina de relacions empresarials.

Cal dir, no obstant això, que la reforma també conté alguns aspectes (formals majoritàriament) podríem dir positius: la possible dissolució anticipada de les Corts, la incorporació del dret civil valencià i d'altres que són un simple enunciat sense cap concreció, com ara les referències a les noves tecnologies, al medi ambient i a la igualtat de la dona, això sí sense equiparació real.

Quan parlem d'involució no ho fem debades. Des de l'aprovació de l'estatut del 82, que va suposar la divisió entre les persones que defensaven noves glòries a Espanya i les que lluitaven pel reconeixement i redreçament del País Valencià com a part integrant dels Països Catalans (l'anomenada batalla de València), hi ha hagut tota una infinitat de grans i xicotetes batalles que han anat posant contra les cordes els defensors del secessionisme. La fidelitat de molts intel·lectuals, la fermesa de la Universitat i la pressió d'amplis sectors del poble i entitats cíviques i culturals començava a posar neguitosos els secessionistes, l'objectiu dels quals no és sinó mantenir el País Valencià com un territori lliure per a la depredació especulativa i l'exploació social.

Per a aixos depredadors, que només usen el valencià quan cal enfrontar-lo al català, la situació començava a fer-se perillosa, perquè un poble amb consciència pròpia és més difícilment expoliable.

És en aquest context on cal situar i analitzar la contrareforma i el paper jugat per les distintes formacions polítiques i des d'on cal elaborar una estratègia escaient. Així, el PP i el PSOE demostren per mitjà de l'articulat aprovat i la seva practica diària que assumeixen el fet estatutari com un mer exercici de descentralització i adequació administrativa de l'Estat espanyol. Que aposten per un model econòmic depredador i depersonalitzador i que el seu paradigma és el del capitalisme neoliberal. El PPSOE són en aquest moments

expressió de la consciència de classe de la burgesia neoliberal que opera en el nostre país. Cal, doncs, que des de l'esquerra entenguem que no és només el PP i la cúpula del PSOE. Si bé és cert que el PSOE representa, a vegades, la cara més civilitzada, progrés i «cultura» en alguns aspectes secundaris, també ho és que en allò determinant com és la política econòmica, que és la que condiciona la resta de la intervenció en la vida social i política, així com en la defensa de la unitat de la pàtria espanyola, el PSOE no només s'equipara al PP, sinó que estratègicament el passa per la dreta.

En més d'una ocasió, la gent d'esquerres, deixant-se portar per un idealisme que nacionalment i socialment és suïcida, vol salvar de la crítica les organitzacions locals o sectorials del PSOE. Obvien, entre d'altres qüestions, el comportament urbanístic en tots i cadascun dels pobles i ciutats i obvien quelcom de més important, com és el funcionament en regim de franquícies. Cada cap local negocia el seu status quo amb la direcció regional en canvi de mantenir una quota de vots. A canvi el cap local disposa de béns i prebendes per a garantir-se fidelitats locals. Quan la direcció regional no pot garantir els seus compromisos perquè no té el govern regional, ho compensa fent ulls grossos a tot tipus de «pelotazos» urbanístics que garanteixen el flux d'ingressos. I així, en un bucle que es retroalimenta, molts dels líders locals i sectorials del PSOE han passat de ser gestors a ser gestors i part dels interessos del capital.

Dissortadament, el que definim com a franquícies no és una exclusiva del PPSOE, sinó que ha contaminat fins a la putrefacció la resta de formacions amb mes o menys representació institucional, com ara Esquerra Unida o el Bloc, amb l'agregant que com que aquestes formacions són

més modestes, el poder dels seus caps locals s'en-grandeix. La realitat demostra que quan aquestes formacions tenen possibilitats de conformar governs municipals, la seva pràctica depredadora, especulativa i caciquil no es distingeix de la del PPSOE.

Cal afegir per no simplificar la qüestió en excés que utilitzen una justificació ideològica hereva del pensament feble de l'esquerra espanyola: la que afirma el creixement genera riquesa, és a dir, la mateixa justificació ideològica que el neoliberalisme.

Amb aquest rerefons s'entén que l'oposició a la contrareforma per part d'EU i del BLOC haja estat menys que testimonial. En acceptar i defensar la pràctica política del delegacionisme (per a ells com per a la dreta el vot és la delegació de la sobirania individual durant quatre anys), han renunciat a fer una campanya d'explicació i mobilitzacions que els hauria pogut compensar la seva feblesa representativa.

Un comentari especial mereix ERPV. Què podem esperar d'una organització que per tota estratègia política utilitza la força que l'aritmètica li dóna, cojunturalment, en el joc de majories i minories al parlament de Madrid? Com és possible que no s'adonen que eixa estratègia al País Valencià enforteix a l'espanyolisme i l'anticatalanisme? Esmenar en el parlament espanyol el que no han sigut capaços de criticar al País Valencià, a banda d'ineficax, només li pot anar bé a ERC a Catalunya, perquè fer de defensors dels Països Catalans una vegada a l'any els hi ajuda a mantenir una franja de vot nacionalment fidel, però al País Valencià és, en el millor dels supòsits, una estratègia errònia.

Toni Cucarella, escriptor xatí i exdirigent d'ERPV, posava el dit en la nafra, si mes no parcialment, quan en un recent article desqualificava

l'estratègia de bona part de l'esquerra institucional que situa com a objectiu per al 2007 traure el PP del govern de la Generalitat:

«Ara tornem a tenir el burro en l'herba: Horitzó 2007. ¿S'uniran, o això diuen, tots els partits de la gal·làxia de l'esquerra valenciana perquè el PSOE torne a clavar-los-la fins al mànec, com ara amb l'Estatut? ¿És aquest el futur que construeixen per al País Valencià? Morir a mans del PP o el PSOE, aquest és l'horitzó? Fa falta més ambició.» I també: Si no volem que el PP i el PSOE continuen hipotecant el nostre futur, cal pensar en un pla propi que contemple no pas l'aquiescència ni l'apuntament conjuntural, sinó la substitució».

Doncs bé, d'això es tracta, de dotar-nos d'un projecte propi i popular assembleari, participatiu i no delegacionista, d'esquerres i, per tant, anticapitalista, nacionalment català i profundament internacionalista, que practique i lluite per l'equiparació de gènere, respectuós amb el medi i no productivista. És hora de continuar la tasca. Prou ja de fer-los el joc debatent les seves lleis. Cal que en cada poble i barri contestem a la contrareforma de l'estatut promovent assemblees ciutadanes i projectes municipals alternatius. Eixos projectes poden ser al mateix temps el mitjà per no malbaratar les forces que comencen a acumular-se en la lluita contra l'especulació i per la terra.

Cal que sapiguem que en qualsevol projecte basat en cúpules restaran els mateixos defectes que tenen els partits que avui patim. Necessitem un canvi de paradigma polític que canvie el delegacionisme per l'autoparticipació popular. En eixe camí l'experiència de les Candidatures d'Unitat Popular demostren que sí hi ha alternatives.

Toni Infante

Absorbir, negar, intimidar - les formes complementàries de l'espanyolisme -

L'espanyolisme és una ideologia que té moltes cares, unes d'una aparença que podria semblar fins i tot amable, i unes altres d'aspecte més terrible; totes, però, estan destinades a afeblir les possibilitats de resistència i d'estructuració de la nostra societat. Absorbir, negar i intimidar són tan sols cares diferents d'una mateixa ideologia; totes s'adrecen al mateix objectiu de

destrucció. Tot seguit ho descrivim de manera detallada.

Absorbir

El pas del domini del PP al PSOE a l'Estat espanyol ha portat a un defecte greu d'apreciació del profund espanyolisme del PSOE, de quin és l'objectiu profund de la seva

política. L'única diferència entre el PP i el PSOE és de forma. Així, si el PP practicava una política de simple exclusió de tot el que no fos culturalment i fins i tot racialment espanyol, la política del PSOE és clarament d'absorció: el propòsit del PSOE és absorbir la catalanitat dins l'espanyolitat, una operació que té com a objectiu desdibuixar el caràcter nacional de la nostra cultura fins a diluir-la en una simple

varietat de tipus provincial.

El domini absolut dels mitjans de comunicació per part de diferents expressions de l'espanyolisme polític està permetent la propaganda reiterada de la idea absoluta d'Espanya, fins i tot en els mitjans de comunicació que tenen la llengua catalana com a vehicle important d'expressió. L'objectiu dels diferents factors d'espanyolització combinats és impedir l'autoconsciència, desmobilitzar i, també, com a complement habitual, intimidar, amb l'objectiu d'absorbir, tot esforçant-se per a dissoldre arreu del territori la nació catalana dins una ideologia provinciana que contribueixi a frenar l'avanç de la consciència i la cohesió nacionals.

No hi fa res que tot plegat porti a una societat crispada, desestructurada i mantinguda només per la hipocresia i la por. El Leviatan espanyolista només està interessat a mantenir el marc idoni per a l'abús econòmic i social, el caos especulatiu, la destrucció de l'entorn, l'embrutiment cultural. Coneixent, però, la capacitat de resistència del poble català, és poc probable que no hi hagi respostes importants en el sentit de frenar aquestes pretensions. De fet, les associacions populars de tota mena, des de la defensa de la llengua i la cultura a la defensa del territori i de l'entorn, ja es desenvolupen arreu del país de manera creixent.

L'actuació de l'espanyolisme no és, però, uniforme i té diferents formes que convé posar en evidència: D'una banda, com ja ho hem assenyalat, els principals mitjans de comunicació de la RTV en llengua catalana van estenent cada dia més la idea d'Espanya com a marc de referència absolut, tot situant la realitat catalana en el rang d'una simple regió d'una suposada sempre superior nació espanyola. En lloc de contribuir a la cohesió de l'àmbit cultural i lingüístic propi, des dels mitjans de comunicació catalans hi ha veus que s'esforcen de manera artificiosa però insistent a fer-nos participants dels més petits fets que pugui tenir lloc arreu de l'Estat, tot procurant també introduir el màxim d'entrevistats que no parlin la llengua catalana (les paraules dels quals, a més, no seran mai traduïdes ni subtitulades, en atenció als catalans del nord, per exemple). La hispanitat hi és exalçada i vinculada amb la modernitat i la catalanitat tendeix a ser presentada en més d'una ocasió com a folklòrica i marginal, com una mena d'apèndix subordinat, tot mostrant la cultura catalana com a incapaç d'establir un marc de referències identitàries propi.

Així, un cert nombre de periodistes espanyolistes no fan més que continuar els dissenys del franquisme, de voler diluir la nostra identitat nacional dins la que era

L'espanyolisme es manifesta darrera del rostre de presumptes intel·lectuals.

presentada com a «Una, Grande y Libre» nació espanyola. L'objectiu és impedir l'autoconsciència com a catalans, retardar la cohesió de la nació catalana, dificultant la integració dels immigrants, introduir com a única referència la cultura i la llengua espanyoles dins la qual ens hauríem de diluir. Els esforços per a popularitzar per exemple *El Quijote*, tot bandejant els referents literaris catalans, són ben significatius, també en aquesta línia, per a citar tan sols un cas recent.

Tot s'hi val, fins i tot llançar missatges desmobilitzadors i desmoralitzadors entorn d'una exagerada feblesa de la cultura en llengua catalana, que mostren un cinisme excels que permet que els mateixos que t'ofeguen s'entretinguin a constatar com una mancança de l'oprimit, tots els diferents efectes de l'ofec que ells mateixos estan produint!

El missatge que es vol fer entrar dins el cap de la població dels Països Catalans és que la cultura que s'hi ha desenvolupat històricament no té dret a existir sense la supeditació a la cultura hispano-castellana. Aquesta és la consigna que es promou des d'alguns mitjans de comunicació i també des de les conselleries de cultura regionals, incloent-hi la de la Generalitat de Catalunya. Es treballa, en definitiva, de manera persistent per l'absorció, per a acabar reduint la catalanitat a una simple varietat folklòrica regional de l'espanyolitat.

Negar

Les ofensives més directes contra la catalanitat són promogudes, però, no pas des de les institucions polítiques mateixes

governades pel PSOE o el PP sinó des de l'àrea d'influència d'aquests partits.

Això té una explicació en el cas del PSOE, perquè aquesta organització, en les seves diferents varietats regionals, es veu obligat a mantenir, a nivell oficial, una certa ambigüitat si vol mantenir la seva influència electoral també entre els sectors menys rabiosament anticatalans; aquest partit està interessat, doncs, a no explicitar de manera massa estrident la intenció profundament espanyolitzadora de la seva acció política. No ens hauríem de deixar enganyar, perquè per a entendre que és el PSOE de debò cal recordar que es tracta d'una organització que ha estat capaç de promoure l'assassinat polític per a defensar la «unidad de España».

El PSOE es fa anomenar, a la Catalunya estricta, catalanista i fa un cert ús de la llengua catalana, intentant fer oblidar que són ells mateixos els qui mantenen les condicions legals i socials que fan que la llengua catalana no pugui guanyar els espais d'ús social que necessita per a la seva normalització.

Aquesta autoproclamació cínica de catalanista que li serveix per a ocupar un cert espai electoral que no li correspondria verament, ha fet que els plantejaments més clarament anticatalans de sectors del PSOE i pròxims (com el conegut Foro Babel, per exemple) haguessin de ser amagats temporalment, especialment en períodes d'eleccions. Però, en el moment present de discussió de l'Estatut d'Autonomia, el PSOE ha tornat a reactivar aquests sectors sota la forma d'intel·lectuals queixosos per un suposat excés de defensa de la catalanitat a la Catalunya estricta. Darrerament s'ha escrit molt sobre el manifest d'en Boadella i

companyia; fins i tot s'ha posat en evidència el seu profund caràcter reaccionari d'arrel falangista, palesat per declaracions favorables a la intervenció dels tancs de l'exèrcit espanyols per a esclafar qualsevol revolta. El més important és, però, observar el caràcter complementari que té la ideologia d'aquesta colla ferotgement espanyolista amb la política d'absorció portada a terme pel PSOE per diferents mitjans, que hem descrit més amunt.

La funció que tenen assignada aquests autoanomenats «intel·lectuals» és la de negar qualsevol existència de la realitat nacional i també de qualsevol mena d'opressió nacional. En Boadella i companyia tenen com a funció principal desenvolupar una argumentació de tipus negacionista que hauria de contribuir a atacar, amb càrregues de més profunditat, els intents de la nació catalana d'avançar cap a la seva presa de consciència col·lectiva.

Intimidar

Hi ha, encara un altre element que incideix en el mateix sentit, que és el de la violència intimidatòria. D'una banda la violència de l'Estat, que cal recordar que no actua sola, sinó que és ajudada per tota una colla de

corifeus que la beneeixen. Encara recordem l'editorial del diari *El País* aplaudint la repressió i la tortura dels independentistes l'any 1992. El fet és que la línia de la intimidació activada per l'espanyolisme compta no sols amb l'amenaça (i/o actuació) dels aparells repressius de l'Estat sinó també amb les bandes d'extrema dreta i, de vegades, amb la manipulació del lumpenproletariat, que, independentment del seu origen, pot ser influenciat fàcilment per la ideologia segregada per aquest mateix Estat i amplificada per la majoria dels grans mitjans de comunicació.

Que el poder del PSOE és «tolerant» amb l'espanyolisme antiindependentista o simplement anticatalà és una evidència, com ho mostra la seva actitud *passiva* davant les nombroses agressions feixistes o parafeixistes que s'han produït en els darrers anys. En el mateix sentit i des d'un punt de vista general no deixa de sorprendre la rapidesa amb què la policia i els mitjans de comunicació actuen, per exemple, contra qualsevol mobilització de caire independentista i la inoperància significativa que mostren davant les exhibicions i les accions violentes dels grups espanyolistes.

Cal tenir en compte que les bosses d'espanyolisme marginal que existeixen a les

conurbacions de les capitals dels Països Catalans han estat preservades de manera sagrada per l'esquerra espanyolista, per raons ideològiques i electorals. Una equació és evident: «Àrea de vot massiu del PSOE i del PP és igual a focus de violència espanyolista». Ara el que fa aquest espanyolisme polític és amagar el paper intimidador d'aquestes accions dels sectors més desarrelats, perquè ja els van bé pel fet que col·laboren, amb la seva violència de carrer, a afegir dificultats a l'expansió de l'independentisme.

Lligar caps i denunciar

El panorama és, doncs, preocupant. El més important, però, és saber que aquest conjunt d'actuacions contràries no sols a l'independentisme sinó, de manera general, a la cohesió de la nació catalana, té un mateix motor ideològic que es diu espanyolisme.

La nostra tasca ha de ser, doncs, actuar contra les diferents manifestacions d'aquesta ideologia enemiga del nostre poble, aturar-la, desactivar-la i denunciar-la amb energia i a tot arreu, abans que no ens arrossegui a un caos social generalitzat que podria fer-se irreversible.

Carles Castellanos

L'espoli fiscal o de qui son els impostos dels catalans i les catalanes?

Aquest no és un tema nou en el debat polític dels Països Catalans, sobretot a Catalunya. Ja hi ha estudis realitzats al final del segle XIX i durant el segle XX es multipliquen les anàlisis sobre aquest tema. Però darrerament, amb la febre de les reformes dels estatuts, ha tornat en força a la palestra dels debats el tema del finançament autonòmic.

Al País Valencià en la reforma pactada pels dos partits majoritaris, els espanyolistes PSOE i PP no s'ha cregut necessari cap canvi al model actual. A les Illes, aquests mateixos partits no faran bandera d'aquest tema però si a Catalunya, que és on més butllofes aixeca, s'aconsegueix una millora, ells també s'hi apuntarien. I al Principat, com sempre, el debat

desi és millor una simple modificació del sistema actual, el concert econòmic, o una via cap el concert continua essent un debat fals. La veritable reivindicació, la reivindicació justa i necessària és si volem continuar formant part dels estats espanyol i francès o volem participar en l'economia globalitzada com el que som, és a dir, una nació que té tot el dret a presentar-se al món com el que és i no pas amagada darrere dels estats opressors.

Situació econòmica

Però anem a pams. Si volem entendre la situació econòmica actual de la part dels Països Catalans ocupada per l'Estat espanyol, o sigui

del territori format per Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears, àrea econòmica reconeguda en l'àmbit acadèmic internacional com l'euroregió de l'arc mediterrani o EURAM, primer de tot és bo saber el pes econòmic¹ real que té respecte a l'Estat espanyol. Mentre l'EURAM, amb dades del 2003, representava el 28,43% de la població total de l'Estat, el seu producte interior brut (PIB) era el 30,64%; el valor afegit brut (VAB), el 31,50% (40,41% en el sector industrial); el seu PIB/habitant (Estat espanyol igual a 100,00) era de 113,50; la població ocupada era el 30,52% (38,69% en el sector industrial); la taxa d'atur era el 9,80%; la taxa d'activitat, el 58,75%; la productivitat (VAB per habitant) era del 2,92%, tenint en compte

que la del conjunt de l'Estat era del 4,00%. Amb dades del 2001, el PIB per habitant a preus de mercat en paritat de compra en el context europeu era del 93,8 (al conjunt de l'Estat era el 84,2); la renda familiar bruta disponible en paritat de poder de compra era de 108,98 (al conjunt de l'Estat era de 100). I amb dades del 1998, l'estoc de capital de l'EURAM era el 31,25%; la formació bruta de capital era el 28,75%; les exportacions a la resta de l'Estat espanyol eren el 41,00%, mentre que les importacions arribaven al 35,14%; i el grau d'obertura internacional (només béns) era el 47,99, mentre que el del conjunt de l'Estat era el 39,19.

Segons Pons i Tremosa, les dades reflectides en seu estudi són una aproximació a l'economia de l'EURAM, i demostren fins a quin punt el volum de relacions comercials entre ells i la complementaritat de les seves produccions defineixen un gran *cluster* natural, així com els beneficis conjunts que es podrien derivar d'una articulació de polítiques comunes.

Així mateix, amb l'anàlisi dels trets característics de l'economia de l'EURAM arriben a la conclusió que el «procés coincident, de clara emergència madrilenya i de pèrdua de dinamisme català, no és aliena a la complicitat del sector públic central espanyol amb la primera i la indiferència (quan no hostilitat) amb l'economia catalana. Així, es pot afirmar que el no intervencionisme de l'Estat espanyol en aquests darrers anys ha perseguit de manera insistent un clar objectiu: que Madrid passi a ser la locomotora econòmica d'Espanya en detriment de Catalunya». I estan d'acord amb Poschman² quan aquest afirma que són «avui els pobres de les regions riques els que financen els rics de les regions pobres», i aquesta redistribució a gran escala la realitzen els sectors públics estatals.

Dèficit fiscal

El dèficit fiscal del País Valencià, Catalunya i les Illes respecte a l'Estat espanyol és la diferència entre el volum d'impostos que els catalans del sud de les Alberes paguem a l'erari públic espanyol i la despesa que l'Estat espanyol efectua en aquests territoris (inversions en infraestructures, transferències per fer front al cost de les transferències assumides, despesa social i subvencions). Un dels darrers estudis realitzats sobre aquest tema³ conclou que respecte a l'any 2000 el dèficit fiscal per a Catalunya és de gairebé 13.000 milions d'euros (un 11,4% del PIB), de 3.762 milions d'euros per al País Valencià (un 6,3% del PIB) i de 1.589 milions d'euros per les Illes Balears (un 10,4% del PIB). El pitjor del cas és que aquest dèficit fiscal ha anat creixent en el transcurs dels darrers anys. Pel que fa a Catalunya, el dèficit fiscal equival que cada català i catalana d'aquest territori pagava el 2000 a l'Estat espanyol 2.065

euros sense rebre cap tipus de servei públic a canvi. És, en definitiva, el preu per ser espanyols. Una autèntica estafa!

Comparant-ho amb d'altres territoris de la Unió Europea, Antoni Castells⁴ arriba a les conclusions següents: Primera: «Regions» que tenen dins dels seus països una situació relativa semblant a la catalana, mesurat a partir d'un PIB per càpita superior a la mitjana de l'Estat al qual pertanyen, presenten uns saldos fiscals amb els seus respectius Estats més reduïts: en la primera meitat de la dècada dels anys noranta del segle passat les alemanyes Baviera (-3,53%) i Baden-Württemberg (-4,38%), l'anglesa South East (-7,53%) i la francesa Illa de França (-4,36%), sempre amb relació als respectius sectors públics centrals. Segona: «El cas de Catalunya, en tant que 'regió rica' en un 'Estat pobre', presenta unes particularitats especialment desfavorables: les regions que en

«Així, es pot afirmar que el no intervencionisme de l'Estat espanyol en aquests darrers anys ha perseguit de manera insistent un clar objectiu: que Madrid passi a ser la locomotora econòmica d'Espanya.»

l'àmbit europeu tenen un PIB per càpita similar al de Catalunya (superior al 90% però inferior a la mitjana comunitària) obtenen un saldo fiscal positiu, i no negatiu amb el respectiu sector públic central». Aquesta comparació encara fa més evident la magnitud de la tragèdia.

D'altra banda, l'EURAM apareix com el gran contribuent net dels impostos que recapta l'Agència Tributària, per tal com ha aportat per terme mitjà entre el 1997 i el 2003 més del 30% dels impostos totals de l'Estat.

Tot aquest esforç fiscal català no ha servit de moment perquè les comunitats autònomes menys productives de l'Estat s'acostin a Europa, sinó perquè només Madrid creixi de manera espectacular. L'Estat espanyol s'està convertint en un ésser amb un cap en continu creixement i amb un cos que va quedant raquític. Per tant, el que estan aconseguint amb el sistema de finançament actual és que es produeixi una «convergència en la pobresa», per la qual són les regions econòmiques més riques les que

s'acosten a les pobres i no a l'inrevés.

D'altra banda, aquest robatori per «legítim derecho de conquista» ha provocat que la dotació d'infraestructures de l'EURAM sigui clarament insuficient per competir en condicions d'igualtat i, seguint la lògica del sistema capitalista imperant, amb les principals economies de la Unió Europea (UE). En el mateix sentit, la despesa en recerca i desenvolupament efectuades per les administracions públiques ha estat molt inferior als territoris de l'EURAM que al conjunt de l'Estat, fet que ha significat un llast a l'hora de dinamitzar la seva economia.

Per tant, el dèficit fiscal de l'EURAM ja està limitant seriosament el seu creixement econòmic, és la causa principal de la insuficiència d'infraestructures de transport i està perjudicant amb incidència creixent els seus serveis socials i, per què no dir-ho, la qualitat de vida dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears.

A més, si malgrat tot el nostre autoodi és tan fort que fa impossible que siguem capaços de caminar lliures per aquest món de mones, ens sortiria més bé de preu ser alemanys, danesos, suecs o fins i tot ianquis o canadencs. Perquè, per molt que s'esforcin a fer-nos creure que l'Estat espanyol és un dels estats més descentralitzats del món, les dades ho desmenteixen i fins i tot el Fons Monetari Internacional (FMI) el considera un estat unitari, ja que només el 32,3% de la despesa pública total es fa des de governs subcentrals. Amb dades del 2001, segons estimacions de l'OCDE, aquest percentatge queda molt lluny del 57,8% de Dinamarca, del 56,5% del Canadà, del 44,0% de Suècia, del 41,0% del Japó, del 40,0% dels EUA, del 39,0% de Noruega i del 37,0% d'Alemanya.

Pertànyer a l'Estat espanyol ens portarà a mitjà termini a un nou motiu de preocupació, atès que amb la retallada dels fons estructurals de la UE que s'estan discutint en l'actualitat, què passarà amb el dèficit fiscal català? Les comunitats autònomes que reben diners tant de la *solidaritat* catalana com de la UE, renunciaran a part d'aquest manà o intentaran que a través de l'Estat s'espreni més la mamella catalana? L'Estat espanyol ha (i haurà) d'encarar un gran dilema: o ens acaba d'exterminar econòmicament (i si li es possible nacionalment), o ens continua ofegant sense escanyar-nos per no matar la gallina dels ous d'or.

De cara al futur

Com a conclusió del seu estudi, Pons i Tremosa afirmen que un futur de primer nivell econòmic i social dels territoris de l'EURAM, tant en el nou context europeu ampliat com en un món cada vegada més globalitzat, passa per

una notable reducció del dèficit fiscal.

Per tant, en el nou marc que s'està plantejant de reforma de l'Estatut de Catalunya i pel que fa al sistema de finançament, hi podrien haver quatre sortides.

1. Fer complir l'actual Estatut de Catalunya, l'article 45è del qual no s'ha acomplert mai. Segurament es reduiria una mica el dèficit fiscal català.

2. Aplicar un sistema redistributiu pel qual els catalans i les catalanes paguessin en funció de la seva producció (PIB) i rebessin en funció de la població. Així, d'acord amb les dades exposades més amunt, l'EURAM hauria d'haver sofert el 2003 un dèficit fiscal màxim del 2,21%. La diferència és notable.

3. Consensuar una petita millora en el sistema de finançament actual. Segons Pons i Tremosa, «si la inversió efectuada per l'Estat en el conjunt de l'EURAM l'any 2003 hagués estat superior en l'equivalent al 1,0% del PIB d'aquest territori, el PIB de l'EURAM hauria estat superior l'any 2003 en un 1,3%, és a dir, 3.335 milions d'euros. En cas que l'increment de la inversió l'any 2003 hagués estat equivalent al 3,0% del PIB de l'EURAM, el creixement de l'euroregió hauria estat un 3,9% més elevat».

«Si suposem que l'any 2003 el PIB per habitant de l'EURAM en comparació amb la UE s'ha mantingut en el mateix valor que el 2001 (darrer any amb informació disponible), és a dir, en el 93,8% de la mitjana comunitària, l'EURAM té un nivell de PIB per càpita similar al de les regions més pobres de l'Estat francès. En canvi, si s'hagués produït un increment de la inversió pública equivalent a l'1,0% del PIB anual en el període 1995-2003, el PIB per càpita de l'EURAM s'hauria situat al voltant del 102% de la mitjana comunitària (similar al de regions com l'Úmbria i el País Basc). Si l'increment de la inversió hagués estat del 2,0% el PIB per càpita s'hauria situat en el 110% de mitjana comunitària (a un nivell similar que la Ligúria, Hampshire, Madrid o Vlaams Brabant). I, finalment, si l'increment de la inversió pública hagués estat equivalent al 3% del PIB anual, del PIB per càpita de l'EURAM s'hauria situat al voltant del 120% de la mitjana comunitària (a un nivell similar que el Piemont, Praga, Baden-Württemberg, Vall d'Aosta, Goningen o Baviera). En aquest darrer cas, el PIB per càpita del País Valencià hauria superat la mitjana europea i el de Catalunya i les Illes Balears hauria estat similar al de l'Emília-Romanya i la Llombardia (al voltant del 130% de la mitjana comunitària)»:

4. Implantar el concert econòmic, de la mateixa manera que el tenen els bascos i les basques de la Comunitat Autònoma Basca i Comunitat Autònoma Navarresa. En aquestes comunitats són les Diputacions Forals les que recapten els impostos; per tant hi existeix una certa sobirania fiscal, i en contrapartida estricta

L'espoli fiscal dels Països Catalans és un dels factors que afecten la qualitat de serveis públics bàsics.

als serveis que els presta l'Estat espanyol, paguen un *cupo/aportació* anual. Amb aquest sistema la comunitat foral dissenya, recapta i gestiona tots els impostos bàsics del sistema fiscal i han aconseguit un dèficit fiscal irrisori, amb la qual cosa han pogut impulsar la transformació tecnològica i el creixement econòmic.

De moment a Catalunya, però, mentre continuen les baralles pel redactat del nou estatut, l'única actuació que el govern tripartit ha dut a terme per reduir els dèficits en els serveis socials, provocats per l'enorme dèficit fiscal que patim, ha estat l'increment dels impostos. Més càrrega fiscal sobre la societat catalana, la més carregada fiscalment de l'Estat. Però, és clar, no es pot deixar de ser espanyols. No fos cas!

Cap d'aquestes és la solució vàlida per a l'Esquerra Independentista dels Països Catalans. Tot això només són molles i nosaltres el que volem és el pa sencer! Segons l'estudi de Pons i Tremosa, «en el cas límit que l'increment de la inversió l'any 2003 hagués estat equivalent al dèficit fiscal de l'any 2002 de l'EURAM, el PIB del conjunt d'aquest territori hauria estat superior en un 8,4% al finalment registrat, cosa que hauria significat 21.840 milions d'euros de PIB addicional, lleugerament superior al PIB de l'economia balear de l'any 2003.

Conclusions

La manca de sobirania política dels Països Catalans provoca una manca de sobirania econòmic-fiscal que porta inexorablement al dèficit fiscal i a la paralització de l'economia catalana, a la manca d'infraestructures lligades a l'economia productiva (o que les infraestructures projectades no es decideixin en territori català, com ara el PHN o la MAT i encara siguin perjudicials) i al dèficit en els serveis socials (sanitat, cultura, ensenyament, ...) que fan que

els catalans i les catalanes visquin pitjor del que ho podrien fer si fossin els responsables de gestionar la totalitat dels seus impostos.

Un concert econòmic i/o mesures per reduir el dèficit fiscal només són cataplasmes que serviran per apaivagar l'exhauriment dels nostres recursos econòmics, però no faran desaparèixer la causa primigènica del problema.

Només el nostre total alliberament nacional i social ens pot portar a gestionar tots els nostres recursos, en benefici del país i de les classes populars catalanes, i a no ser robats pels espanyols. La nostra solidaritat l'hem d'administrar nosaltres i no ens ha de venir imposada per ningú. Per què hem d'ajudar al creixement d'Extremadura o d'Andalusia i no pas al de la Catalunya del Nord?

La pretensió suïcida de voler continuar sent considerats espanyols té un preu molt car que no ens podem permetre de pagar si aspirem a un desenvolupament socio-econòmic ple i just de la nostra societat.

Feliu Ripoll

NOTES

¹ Totes les dades econòmiques s'han extret del llibre *L'espoli fiscal. Una asfíxia premeditada*, de Jordi Pons i Ramon Tremosa, i editat per 3i4, en la seva col·lecció EURAM.

² Poschmann, F. (1998): *Where the money goes: The distribution of taxes and benefits in Canada*. Commentary 105. CD Howe Institute, Ottawa.

³ Fernández, À. (2003): *Estimació dels comptes i balances fiscals del sector públic en les comunitats autònomes*. Pendent de publicació.

⁴ Castells, A. (1998): «Les relacions fiscals de Catalunya amb Espanya: algunes reflexions en el context europeu». A *Catalunya i Espanya, una relació econòmica i fiscal a revisar*. Editorial Proa, Barcelona.

Un malson del present

“Malson d’altres temps” (títol de la notícia amb què el *Telenotícies Vespre* del 3 d’agost presentava les primeres informacions sobre l’assassinat de l’andalús Juan Martínez Galdeano a mans de la Guàrdia Civil). “Confessaré, tot amb tot, que no crec, tot parlant de la Guàrdia Civil, en històries de bons i de dolents. Quan es va plantejar que els guàrdies civils marxessin del Principat, vaig rebre, al Parlament, moltíssimes persones que en feien la defensa i en demanaven la permanència. Amb arguments que depassaven el tòpic del *Romance* de Lorca. T’explicaven històries exemplars d’arrelament al territori i de suport efectiu en situacions d’urgència.” (article d’Ignasi Riera del dia 10 d’agost en què comentava aquest fet). “La imatge de la Guàrdia Civil -o la de qualsevol altre cos de seguretat- no es ressent per l’actuació aïllada d’alguns dels seus components.” (Editorial de l’*Avui* del 12 d’agost).

Són només tres exemples que mostren quin és el marc interpretatiu amb què periodistes, opinadors, editorialistes, etc. han abordat aquest assassinat. A grans trets, davant d’evidències que no podien amagar com han fet tantes vegades, els mitjans han tractat aquest esdeveniment com un d’excepcional (“aïllat”), que, a tot estirar, recordaria actuacions del passat (franquista, preferentment), *feliçment superades*, i que, per tant, no hauria de tacar la imatge *impol·luta* de la Guàrdia Civil.

Aquests exemples il·lustren també les limitacions mentals, és a dir, conceptuals, i les pors amnèsiques amb què amb la pràctica

totalitat dels mitjans convencionals aborden tot allò que té a veure amb les forces d’ocupació espanyoles. Deixant de banda la cínica elit periodística catalana i espanyola (figues d’un altre paner), aquestes limitacions i pors són les que ens permeten entendre, per exemple, per què la majoria de periodistes creu (en el sentit més religiós del terme) que a l’Estat espanyol la tortura i els maltractaments policials són pràctiques del passat. Per això, el silenci mediàtic entorn d’aquestes temàtiques s’explica tant per l’acció voluntàriament encobridora de l’elit periodística com per l’alienació de la majoria dels i les periodistes.

Per superar aquesta alienació, caldria, en primer lloc, que la professió periodística adoptés diguem-ne una actitud il·lustrada (*Sapere aude*), en lloc d’acceptar acríticament i acomodaticia la propaganda de l’Estat. Aquesta nova actitud hauria de començar abans de res per interrogar-se per la funció i les característiques (en el passat i en el present) dels cossos repressius, com a pas ineludible per investigar-ne la seva actuació real (no pas la que els presenta com si fossin la Mare Teresa de Calcuta) en relació amb els i les detinguts/des.

En el cas de Guàrdia Civil, caldria que recordessin que va ser creada el 1844 per les classes dominants espanyoles per garantir precisament el seu domini a les zones rurals de l’Estat, on es concentrava la majoria de la població. A aquest paper repressiu de classe inherent, se n’hi va afegir un altre: vertebrar l’Estat, de manera que la construcció i el manteniment d’Espanya com a presó de

pobles ha tingut en la Guàrdia Civil un dels seus instruments violents per excel·lència. Martín Villa, un franquista que va tenir un paper destacat en procés polític que va conduir al transfranquisme actual, ho va expressar clarament: “Yo me daba cuenta de la lógicas insuficiencias y de los lógicos fallos de la policía y la Guardia Civil, pero el Estado los necesitaba si quería sobrevivir, y era injusto, radicalmente injusto, política y moralmente, que un proceso político como el que nosotros conducíamos permitiera la más mínima depuración.” (*Al servicio del Estado*, 1987)

Al llarg de la seva història, un tret consubstancial a aquest cos militar ha estat la brutalitat, una brutalitat profundament patriarcal i homòfoba, que no ha desaparegut en cap moment i de la qual han estat víctimes milers i milers de persones detingudes arreu de l’Estat espanyol des de l’anomenada Transició ençà. En darrer terme, aquesta brutalitat ha generat i genera la por que garanteix el consentiment.

Per tant, l’assassinat de Juan Martínez és només la punta de l’iceberg d’unes pràctiques quotidianes, que tot i que acaben gairebé mai amb la mort de la persona detinguda, es caracteritzen per una violència física i psicològica sovint extrema. Per això, encara que només sigui per dignitat democràtica, cal continuar exigint que les forces d’ocupació espanyoles se’n vagin del territori català del sud de les Alberes.

C. Contell

Ha escrit en aquest número: Toni Infante, Carles Castellanos, Feliu Ripoll i C. Contell.

La Veu del Moviment de Defensa de la Terra es fa responsable de l’opinió de tots els articles signats.

Composició: P. J. Sala

